

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділь і руских свят
о 5½ год. попоудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Домбровского (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
насажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Рекламні неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсіанім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Бар. Бек веде дальше перего-
вори з провідниками парлам. сторон-
ництв, щоби дійти до розвязки міністер-
ського пересилена. Die Zeit подав вже го-
тову лісту міністерску, котрої не варто
навіть повторяти, бо нестійність її вже
тим виявила ся, що в тій лісті находить
ся лише оден чеський міністер-земляк,
проф. Чедяковський, коли тимчасом
Чехи домагають ся три місця в кабінеті.
Коли ми вчера згадували про се,
що міністер-президент бар. Бек вже 7.
або 8. с. м. предложить цісареві сирово-
здана про успішність або безуспішність
своїх змагань, то Poln. Korr. запевняє,
що переговори ведені бар. Беком можуть
і довше потривати. Миж навпаки дума-
ємо, що міжнародне положенє вимагає
скорої полагоди внутрішнього пересилена
а з того огляду Reichspost з середі ви-
ступає з різкою статєю проти бар. Бека
і домагає ся не тільки скорого введеня
ладу в края австрійських, але також ви-
ясненя взаємин з Угорщиною, де в пра-
вительстві засідають люди, котрих посу-
джують о конспірації з великосербскими
змаганями. Імовірно отже зараз по ви-
їзді цісаря Вільгельма з Шенбруну, значить
з неділі, повинно би послідувати ці-
сарське рішенє, бо сего вимагає не тільки
близький речинець скликаня держ. ради,
але також і що раз яскравіше положенє
міжнародне.

Положенє в Чехах однакже
наново заострило ся доволі значними роз-
рухами в Празі і політичним страйком в
Брікс, в угляних копальнях, наслідком
агітації чеських народних соціалістів, а
правительство зовсім не запобігло зазда-
легідь сему підбурюваню. Не менше су-
мною проявою є вибух національного
спору в Опаві на Шлезку, де знищеню
здвигнений німецьким товариством
співацьким пам'ятник Шуберта,
а головно в тім мали участь, як звіщає
Reichspost, польські загорільці (увязнено
їх около 20), між ними технічний уряд-
ник Філясевиц, син касового урядни-
ка львівського. Отсі події нові не запо-
відать легкої розвязки міністерського пе-
ресилена.

Торжественне засіданє
обидвох палат держ. ради
має відбутися 2-го грудня в день 60-
літя вступленя на престол цісаря. Міні-
стри, послы і урядники парламенту мають
явити ся в святоточнім одягу. День перед
тим ціле бюро посоль. палати буде на
послуханю у цісаря, щоби зложити чоло-
битню монарсі; на торжественнім засіда-
нню виголосить президент палати пригідну
промову, а відтак будуть промовляти пре-
ставники великих стороництв. Так само
відбуде ся тогож дня торжественне засі-
данє палати вельмож.

Виводи Reichspost, котрі
прояснили взаємини міністра Кошута з

Білгородом і провідниками сербско-хор-
ватської коаліції ударили як грим з ясно-
го неба в Пешті і в Хорвації. Як ми
вже згадували, появили ся яко відповідь
на сі виводи заяви Кошута у віденьських
і пештенських деньниках, котрі просто
лише заперечують виводам Reichspost. Те
саме вчинили хорватські послы Суніло
і Прибичевич, котрі були в звязи
з заходами Кошута. На сі прості запереч-
ченя виступає Reichspost з середі і на-
водить цифри і факти, які кидають вель-
ми яскраве світло на сю справу і за-
значає, що супроти того не допоможуть
ніякі викрути і голословні заперечуваня.
Цікава річ, яка на се появить ся відпо-
відь з тамтого боку? Hrvatske Pravo, об-
говорюючи відкриття Reichspost, висловлює
ся, що імовірно сему деньникови достар-
чило материялу міністерство загр. справ,
бо Reichspost викрила заговор,
на котрий Ногу. Pravo давно вказувало.
Деньники сербско-хорват. коаліції відгро-
зжують ся судовими процесами, на що
Reichspost відповідає, що готова ще біль-
ше оповістити, наколи се їм ще не ви-
старчає.

Заграниця.

В справі конференції ви-
слало російське міністерство загр. справ
ноту до Відня, в котрій подає програму
конференції. Ся програма обнимає: 1.
Злуку Босни й Герцоговини, 2. Проголо-
шенє незалежности Болгарії в звязи
з державно-правними питаннями і відшко-
дованєм для Туреччини. 3. Відшкодованє
для Сербії і Чорногори. 4. Зне-
сенє чужих почт в Туреччині.

Як відомо, Австрія виключає без-
зглядно 1 і 3 точку програми з порядку
днєвного конференції і тому она лише
тоді могла б відбутися, як по основних
переговорах поміж державами згодить ся
Росія їх пропустити.

Захмаренє взаємин Австрії з Росією,
яке послідувало б на случай опору Росії,
обтяжило би лише міжнародне станови-
ще російського царства.

За иншими деньниками подали ми
вісти, що Росія не хоче признати злуки
Босни й Герцоговини і висуває справу
автономії Босни під управою якогось му-
сульманського намісника. Однакже показує
ся, що сі висти розсіяв старий коромоль-
ник Пасич, а справдешне поясненє сеї
справи дасть доперва відручне письмо
царя до нашого монарха. Запевнювано в
днєвниках, що цар прийме гр. Берх-
тольда австрійск. амбасадора на по-
слуханю лише в прияві Ізвольского. Тим-
часом сі висти не справдили ся а гр. Бер-
тольд був на послуханю, котре було вель-
ми сердешне. Цар заявив, що в тих днях
буде вислана відручне царське письмо до
Відня, а тамошний амбасадор вручить єго
цісареві. При оцінюваню становища Ро-
сії в тих справах треба відрізнити уря-
дову Росію від славянофільської. Як за-
певняє „Polit. Korr.“, з Петербурга, за-
нимають урядові круги супроти
славянофільського одушевленя викликано-

го там останними днями наслідком при-
їзду сербских гостей вельми поправне і
розумне становище.

Принятє сербського королевича на по-
слуханю у царя і наради сербских і чор-
ногорских висланників нічим не причи-
нять ся до одушевленя тих загорільців.
Урядовим і півурядовим паломникам всю-
ди уділяють ради, щоби дбали про до-
бро своїх народів і безпеч-
ність династий а не вдавали ся
в ніякі авантури. В урядових російских
кругах не признають сего, щоби Сербія
мала тепер віднести яку
втрату, котра би оправдувала оружье
виступленє.

Також французське прави-
тельство не хоче признати управленя
якого небудь відшкодованя для Сербії
і Чорногори. Політичний розум при-
казує отже застановити ся над тим, чи
не ліпше глядіти заспокоєннє на народо-
господарським полі, а передовсім звенути
бачність на пособлюванє будові зелі-
зниці Дунайско-Адрійської,
про котру і бар. Еренталь натякає.

Кертичний роботі славянофіль-
ских кругів треба приписати також
проти австрійські демонстра-
ції викликані в Букарешті
на вічу, на котре білгородські студенти
вислали привітну телеграму. Румунське
правительство запевняє, що сі демонстра-
ції не мають ніякої політ. ваги,
бо в них не мала участи ніяка полі-
тична личність ані партія.

Дипломатичні представники Англії,
Росії, Франції й Італії уділили сербско-
му правительству приязної ради, щоби
обминало всяких кроків, котрі могли би
причинити ся до заколоту мира. Станови-
ще Росії і Англії поясняє рада уділена
російським і англійським амбасадором іме-
нем їх держав сербському правительству,
щоби оно спинило дальші про-
ти австрійські демонстрації,
щоби через те не прийшло до
заколоту мира. Вість про сі ради
Росія і Англія разом з поголоскою не-
справдженю про наїзд австрійського вій-
ска на Сербію, викликала велике при-
гнобленє в Білгороді, де зараз за аляр-
мовано залогу, а крім того поста-
новлено перенести столицю до Нішу. Сі
вісти показали ся невірними, але они
кидають певне світло на міжнародне
положенє.

Положенє на чорногорсько-
дальматинській границі вельми
грізне. Мобілізация чорногорских воєн-
них сил поступила так далеко, що тепер
приступлено до твореня бригад. Головна
сила воєнна находить ся на області Спуч-
Нікшич. Одну гірську бригаду і дві гірські
батерії (по 4 гармати Крупа) перенесено
в повіті около Вінпацар-Томічі. Там на-
громаджено також значні воєнні припаси.
Границю проти Дальматії обсаджено вій-
сковим кордоном. Положенє стає з кож-
дою годиною критичнішим. Як запевня-
ють Narod. Listy, виїздить княжевич Да-
нило до Парижа в політ. місії. Черно-

горське правительство пересправляє з народним банком білгородським о видачу нових чорногорських грошей в кількості 800.000 корон. Доси чорногорські гроші вибивали в Австрії.

Промова г-ра К. Левицького

виголошена в бюджетовій дебаті галицького сейму дня 26. жовтня 1908.

(Дальше).

Ви думаєте, що справа руска то справа якоїсь групи, якоїсь фракції або агітаторів, котрі вам привиджують ся на кождім кроці.

Ні, панове! Покиньте се фалшиве трактованє справи, то не справа групи або агітаторів, се справа другого народа, що побіч вас живе і жити мусить, нарід, що має в собі огонь і силу до життя!

В сій справі я почуваю ся до обов'язку з konieczности згадати про внутрішні справи народа, якого заступниками ми тут явили ся. Я не рад розводити ся над справами внутрішніми та партійними перед форум парламенту чи сейму, але перед двома днями зайшов знаменний факт, що два послы рускі з тамтої сторони сю справу порушили й підчеркнули.

Посол Король сказав тут у своїй замітній промові, що погорджує тим чоловіком, котрий продає ся за ціну рубля, як й тим, що продає ся за ціну марки прускої. І ми те саме говоримо, се гадка нашого серця, бо котрий чесний чоловік не погорджує зрадником, відступником народу або провокатором шпіоном!

І я не хочу вказувати тих, що наш нарід ведуть у Почаїв та пропагують царо-слав'є і православіє. Се не моя річ. Не моя річ і вказувати на тих, котрі за марки прускі зраджують свій нарід, бо не маю про се відомости ані знаня, але сказати мушу в тій поважній хвилі, що ті чорні душі там виводять ся, де є зневіра в будучність народу... (Оплески). А коли ми і ви щиро хочемо зрозуміти справу, то усуньмо причини тої зневіри!

З другої сторони, як мило вразили нас слова п. Короля, що він є і буде лиш Малорусином, та ніколи не буде Великоросом! Як би такої думки політичної були всі товариші п. Короля, тоді справді не було би різниці між нами і ми стали би разом, як пристало для синів сего народу! Але зараз по сій промові наступила «in flagranti» заява голови тамтого клубу, що розвіяла ті солодкі мрії і дорогі сни сердечного пос. Короля.

Бесіда пос. Дудикевича основно різнить ся від промови п. Короля у формі і змісті! Коли пос. Король кличе з повної груди: „Я чую себе Русином, а ніколи не був Великоросом або Росіянином чи там Москалем“ і виразно жадає малоруских шкіл..., то п. Дудикевич не узнає ніякої різниці національно-язикової, бо узнає лиш оден руский язык мнимо „созданный“ тисячлітною культурою, то є язык російський і жадає заведеня сего языка в школах, називаючи нас Русинів, стоячих на становиску самостійности національної антирускою Русию та закидуючи Полякам, що они тую антируску Русь створили і на шкоду правдивої Руси піддержують! Се становище зовсім инше від попередного.

І коли відтак п. Король в своїх політичних гороскопах не виходить поза межі краю і Австрії, обмежуючи ся до галицької землі рускої, то рбзмах політичний п. Дудикевича іде дальше, бо він обнимає взаємини між Поляками а Росією, виразно прирікаючи концесії і уступки

Полякам, там в Росії, як они тут порішуть справу рускості в його розуміню.

Не входжу тут в квестию, звідки п. Дудикевич має так широкий мандат до політичних стипуляцій на області імперії російської, та констатую лиш засадничу різницю між поглядами послів того самого клубу в точці *par excellence* політичній!

Але різниця між ними обом сягає до питання найновішого: Який се нарід, що єго репрезентують члени того другого клубу? На заяву п. Короля про нарід малоруский і великоруский кличе п. Дудикевич: „Я должен ісправити господина д-ра п. Короля, будьто би существовал великорусский язык і такого языка не було, нема і не буде, як нема Великоросів, не було і дасть Бог не буде!“

(Конець буде).

Д О П И С Ь.

З Брідщини.

(Спілка всеполяків з москвофілами. Що сказав митрополит о. Антоній унійському священикови в Почаєві? Депо більше правди о прогульці кацапів до Почаєва і Києва. „Вольнець“ з Галичанина під монастирськими мурами в Почаєві і єго «разоблаченія». Торжество св. Йова в Берестечку яко репант до всеславянської ідеї. Наше народне і релігійне становище в Брідщині за останних 20 літ і в 1908 році.)

(Дальше).

Але як сумно відбивають такі візитації в Росії від візитації нашого Високопреосвященого кир Андрея, від єго повних любови наук, від єго лагідного майже ангельского поступованя, єго саможертви і праці, яку ми недавно мали нагоду бачити над границею.

Огже сегорічна „затія“ наших і заграничних хуліганів не удалась. Хвилева панська ласка по «лобизаніях» в Празі не допомогла до великої обрусительної цілі над границею. Чому? Се постараємо ся зараз вяснити.

Опорою, о котру розбив ся атак наших ворогів, була майже двацять літна робота Українців переважно священиків в брідських повітї. Коли би подібний атак був розпочав ся літ тому 15 до 20, були б ми поважно загрожені. Але нині окрім кількох розярених агентів московських, загаль населеня просвїчений, релігійний, патріотичний і свідомий своєї цілі. Се все доконала праця народовців за останних 20 літ. Перед тим часом справді була то стация кацапска, тая Брідщина. Нігде читальні, жадного просвїтного руху, по селах тьма, нарід масами переселяв ся до Росії, ходив на поклоненія в Почаїв і т. д. Роботи над народом не було ніякої, хлопа тримали за порогом з капелюхом в руках, а коли треба було заманіфестувати рускість, то горлали в куті «ми рускії тверді», а поза кулісами цілувались з панками і випрошувала мандат, як приміром б. п. о. Сірка. Але така робота, а властиво дармоїдство, було шкідливе і для нас і для Поляків. Ім може здавалось, а часом і тепер здає ся, що таке недбанє о хлопа, а «за рачіє брат з obywatelami», то святі часи. Але се неправда. Хлоп все був тоді опущений, а коли приходилось єму пожалуватись, почув відповідь: то всьо пани Поляки, чекайте, цар всьому лад зробить.

За те в Бродах цвилю скінчене піянство, між інтелігенцією на сніданки пускали по 100 зр. а не було «спасенної душі, котра би бідній селянській дитині дала ложку теплого борщу. Тільки б. п. о. катехит Ярема і сотрудник о. Дудик, ще живучий, милосердились і в своїй

хаті кормили кількох бідних школярів! В повітї церкви валились, нігде хору, ні читальні, словом занепад. Дперва з приходом многих съвящеників Українців в повіт, а по обнятю парохії в Бродах о. крилошанином Долинським зачалось відновленє повіту.

В Бродах повстало товариство «Руска Бесіда», каса «Самопоміч», хор церковний, Бурса українська, і ж те народу почало плисти природним шляхом. Лібації в корінних склепах сніданкових, почали зменшуватись і устали, а заощаджений гріш ішов на бідні діти. Філія «Просвїти» оснувала 47 читалень, заложилось кілька кас по селах і місточках, богато крамниць, а товариство «Сільський Господар», що головно з Брідщини черпало свої сили, причинилось дуже много до піднесеня рільництва і садівництва, та пасічництва в чім визначились Всч. оо. Дуткевичі. Оден о. Дуткевич з Дубя розширив до тепер між селян більш 10 тисяч щеп, не вчисляючи єго праці над пасіками.

Рівночасно пліло широкою струєю житє церковне Під енергїчним проводом декана о. Туркевича відбулись за тих 15 літ майже в кождім селї місії, а головну силу до того достарчили съвященики Українці. За той час побудовано кілька церков, між тими деякі муровані, а мало що не кожда обновлена, бо сьміло можна ствердити, що дух ревности о царство Боже огорнув своїх пастирів. А глибоко образований о. крилошанин Долинський з Бродів давав поруку до научної праці на ниві церковного письменства і єго студіюваня. Тая праця збудувала мур для католицької Церкви над границею і о сей мур розбилась затія зрадників народних і церковних. Та не легка то була робота за ті роки. Киричники і зрадники бачили, куда стремить напрям всеї роботи і тому треба було сточувати нераз цілі битви о ту роботу. Згадатиб хоч, як кацапи і зрадники посіли бурсу, працю о. Долинського і народовців, так що треба було наново розпочинати роботу. Руску Бесіду мусіли народовці «пустити, побачивши, що там запанувало хуліганство, а съвященики-народовці нераз невинно були зневажувані платними хуліганями. А за найголовнішу ціль своїх нападів вибрали собі хулігани особу і парохію о. Долинського в Бродах, бо за всяку ціну хотіли удержати сей осередок в своїх руках, тай бачили они виразно, що на праці єго оперлось і инше житє народне в повітї. Деморалізованє брідських парохіян, ширене схизми, намови, пониженє особи, сего всього ужили они, щоби або прихилили єго до своїх цілій, або знищити. Але сила Божа більша. Все то розійшло ся як дим, а перші агенти провокаційні, приходили відтак просити о кусень хліба.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Маркіяна; римо-кат.: Геркуляна. — В неділю: руско-кат.: Дмитрія В. М.; римо-кат.: Севера.

— Преосв. Єпископ др. Хомишин був вчєрашнього четвєрга на приватнім послуханю у Свв. Отця Пія X.

— Вшепольська етика. Slowo polskie має звичай заперечувати всемо, що яке небудь користне свїтло кидало би на рускі справи. Перед кількома днями подав єго кореспондент за віденськими дневниками розмову цісаря з делегатом Васильком

і назвало цісарські слова знаменними. Ми при-святити сій розмові вступну статтю в ч. 238. Опісля надумало ся *Slowo polskie* і написало, що з польських делегатів, котрі недалеко сто-яли, ніхто не чув такої розмови, а лише запи-тане цісаря, чи перший раз п. Василько в деле-гації. Не заставило ся *Slowo polskie* над-тим, яку погану ролю підслухування приписує польським делегатам, а крім того забуває, що се не є віякий доказ невірности згаданої роз-мови, що польські делегати її не чули. На останку в се нечувана безличність, питома всепольським днівникарам, піддавати в сумнів розмову з монархом, котру оповістили всі віденські днівники і читаний пильно цісарем *Fremdenblatt*. Тим способом підсуває *Slowo polskie* дел. Василькови таку безличність, якої він допустив би ся, наколиб основа поданої ним розмови не була вірна, бож тим допустив би ся великої нельояльності, котра зустрінулаб ся з запереченем з найвищих кругів. І тому дел. Василько вислав до *Slowa pol.* спросто-ване, але мимо того оно обстає при своїм заперечуваню. Ся подія пригадує нам подібну справу з перед кількох літ, коли цісар з ма-неврів в Хлопах завитав до Львова, приймав тут послів і при сій нагоді розмовляв з п. Барвінським про ставиславську руску гімна-зію. *Gazeta Narod.* і *Slowo polskie* також на-писали тоді, що п. Барвінський видумав таку розмову, а коли сі днівники не хотіли помі-стити вимаганого особисто п. Барвінським спростованя, були в дорозі процесу засуджені на заплату гривни по 20 корон на убогих. Ось таке то наше днівникарство!

— **Вчорашній концерт „Львівського Бояна“** належав до найкрасших, які коли небудь се симпатичне товариство устроювало. Мимо що виставлено річи трудні, а крім двох, всі в су-проводі військової оркестри, то однак годі не признати, що виконано їх артистично в най-меншій подробиці. Лисенка „За сонцем хма-ронька пливе“, Гріга „Пізнане краю“, Бруха „Гарна Елен“, Айзенгута „Вуга“ і Анат. Ва-хнянина „Купальний хорівід“ оплескувала пу-блика сердечно, бо і справді красшого виве-деня сих музичних творів тяжко домагатись. Заслуга се такого інтелігентного дірігента, як п. Волошин та его заступника, проф. Безкоро-вайного. Хор зіспіваний знаменито а серед численного ряду солістів, якими „Львівський Боян“ повеличати ся може, дали не в перве почути свої чудові голоси: панни Оля Вахня-нинівна (сопран), Калитовська, Озаркевичівна (альти), Берест, Жмур і Артимович (барітони). Звісний оперовий співак, п. Йосиф Шимань-ський відспівав дуже гарно чотири сольові твори, а член „Львівського Бояна“, ученик проф. Курца, п. Тарас Шухевич, відіграв з талантом і зрозумінем на фортеп'яні Блюменфельда „Le soir“ і Польдіна „E duede de Concert“. Хто не був на вчорашнім концерті, може жа-лувати. А велика шкода, що салі не заповне-но так, як би на се „Львівський Боян“ зі своїм прегарним хором заслужив.

— **Замикане шинків з святочні дні.** Старо-ста в Вишніці на Буковині, др. Єх, видав розпорядженє, аби всі шинки і корчми були замкнені від вечера в дні попереджаючі не-длі і рускі сьвята аж до рана дня по сьвяті. За се пропінатори, шинкарі та броварники на-кинулись були страшно на дра Єха. Посипа-лись петиції, протести, депутації, удавались они навіть до міністерства і згадане дуже ко-рисне розпорядженє вже мало бути знесене. Тільки завдяки енергічним заходам посла М. Василька затверджено се розпорядженє в ці-лій его основі. Здалось би і в неоднім повіті Галичини виданє такого зарядженя!

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. д ра Адрияна Ко-пистянского, проф. гімназ., з п-ною Зофією Погорецкою відбуде са дня 10. с. м. в Білині великій (п. Лука, ст. зел. Дорожів). — В Скчи-лові к. Львова згоріли вчера в ночі два гос-подарства.—Перед судом присяжних в Стани-славові відбуде ся дня 19. с. м. розправа про-ти б. асистента зеліничого, Романа Каліти, і бляхаря Шіфтера, обжалованих о злочин спро-невіреня. — У Львові застрілав ся вчера ри-тівник А. Зігман зі страху перед довгами. —

Селянка-Полька, Юлія Боброва в Прусах під Львовом дала свій ґрунт вартости 2.200 К під будову „Domu ludowego“. Красний примір і для наших селян!

Оповідки.

— **Останний репертуар руского театру в Станиславові.** (Саля тов. ім. Монюшка. Початок о год. 7½ вечером).

В суботу дня 7. с. м. „Фавст“ оперета в 5 діях а 6 відслонях К. Гунода. Гостинний виступ п-ні Ф. Лопатинської, співачки львів-ської опери.

В неділю дня 8. с. м. „Арсен Яворенко“ (На громадській роботі), народна драма в 5 діях зі співами Б. Грінченка.

Ві второк дня 10. падолиста с. р. остан-не представленє „20 днів тюрми“ найновіша фарса в 3 діях Вебера. Фарса ся грана з ве-ликим поводженем на столичних сценах.

— **Сьвяточне представленє.** В 110-ті роки-вини виданя перших укр.-руських творів Івана Котляревського і в 90-ті роковини написаня „Наталки Полтавки“ театр львівського „Соко-ла“ відіграє в неділю дня 8. с. м. „Наталку Полтавку“ комедіо-оперу в 3 відслонях Ів. Котляревського, при музиці. Закінчить живий образ: „Апотеоза відродженя України“. Ціни місць: І-р. крісла по 1-20 К, ІІ радні по 1 К. Вступ на салю по 50 і 40 сот. Початок о 6. год вечер.

— **Перенесеня.** Виш. суд кравий переніс ведучих ґрунтові книги Вінк. Павла Рубінґера зі Станиславова до Коломиї і Ант. Малика з Коломиї до Станиславова.

— **Краєва рада шкільна** надала д-рови Ад. Беднарвському, учителеви гімназії в Бродах, посаду учителя в ІІ гімн. у Львові; перенесла заступників учителів: Мих. Демчука з ІІ гімн. польської в Станиславові до реальної школи в Снятині, Мих. Лисаковського з гімн. в Бучачі до рускої гімн. в Станиславові, Бол. Кайма з з гімн. в Дрогобичі до гімн. в Стрию; імену-вала заступниками учителів: Мар. Хмельовца в гімн. в Бережанах, Ад. Дрозда в ІІІ гімн. у Львові, Мар. Навроцкого з гімн. в Дрогобичі, Ів. Валяса в гімн. в Бродах, Клявдия Соляр-ського, учителя 6 кл. школи в Рудках і Йос. Чабановського, учителя 4-кл. школи в Терно-полі, в мужеській учительській семінарії в Тер-нополі.

Посмертні оповідки.

— **О. Аркадій Мурий**, монах Ч. св. Вас. Вел. в Бучачі, упокоїв ся дня 2. с. м. в 42. році житя а в 21. р. монашества. В. с. п.!

— **О. Іван Сабат**, почетний радник консисто-рії з кривош. відзнаками і парох в Соснові, зарванецкого деканата, упокоїв ся дня 27. жовтня в 81. р. житя, а в 53. р. сьвященства. В. с. п.!

— **Стефан Підручний**, укінчений студент фі-лософії, упокоїв ся дня 3. с. м. у Львові, по довгій грудній недужі. Похорони его відбули ся при скромній участі академиків і двох професорів львівського університету, д-ра Сту-дницького і д-ра Вергановського. Покійний на-лежав до дуже талановитих клясичних фільо-логів. Тяжке змалку бідованє аж до останних хвиль житя підкосило вчасно і зломало мо-лоде жите симпатичного товариша, щирого Русина. Над гробом промовив оден з студен-тів університету і вказав на те, як мало на-ша суспільність дбає про свою молодіж та про тих людей, що свої сили і мозок вклада-ють в народну роботу. Ми би додали, що й наша молодіж замало інтересує ся своїми товаришами за житя, а ще менше по смерти. Сьвідчить про се найкрасше ся горетка ака-демічної молодіжи, що прибула на похорон. А прецінь лише сей нарід має будучину, що вміє з піетивмом віднести ся до померших. В. с. п.!

Наука, штука і література.

— **Товариш**, народний календар на рік зви-чайний 1909, видав Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“ стов. зареєстр. з обмеженою порукою в Чернівцях. Календар має 302 стор. 16-ки і коштує 60 сот., а з пересилкою 80 сот. Зміст: Календаріюм. Часть інформаційна. Часть літературна має такий зміст: Учїте ся, брати мої, Т. Шев-ченко. Україна, Вол. Самійленко. Ко-зачий кістяк, В. Мова. Зимой, І. Франко. Чорна Рада запорожска, Пант. Куліш. Дві строфи, Ів. Франко. Як би тепер устав Та-рас, Вол. Самійленко. Герострат, Волод. Самійленко. Патріоти, Ф. Кокковский. Казка, Людмила Волошка. Чи ж то голуб, Л. Глібов. Треба всюди приятеля, Ст. Ру-данський. Чи високо до неба, Ст. Ру-данський. Із східних казок, переклад Фр. К. Штрофа, Ів. Франка. Наука, Ів. Франко. Мудрець із народа Григорій Савич Скворода, В. Кмицикевич. В Кузні, Яр. Весоловский. Смерть, Л. Тома. Вірш, Ів. Франко. Кіньске назвиско, А. Чехов. Любов ближних, Ів. Фран-ко. Підписав ся, Б. Лепкий. Доле, де ти?, Т. Шевченко. Хиба даруймо воду, Ів. Семанюк. Депо про спілковий рух в Швайцарії. Не так тії вороги... Т. Шевченко. — Потім наступає часть популярно-наукова, зі змістом переважно епономічно-господарским а іменно: Ховайте крілики! М. Г. Село Гараздівці: а) Пани та люди; б) Просьвітна робота. Початки органі-зації; в) Віче в Гараздівцях за старих часів, Ів. Діброва; г) Виклад про італійські хлібороб-ські спілки; д) Проти горівки. Товариства тве-резости; е) Гараздівці організують ся. Райфай-зеньска каса; ж) Спілкова крамниця; з) Мо-лочарска спілка; і) Спілка для винайму землі; к) Спілка парцеляційна. Орач, Ів. Діброва; Англійський кооператист про цілі і завданя кооперації, С. К. Дванайцять користий зі спі-лок споживних, (після Шарля Жіда). „Січ“ в Рогізні. Рада культури краввої. Хліборобські машини і зваряди для селяньських господарств. Добродій. Про штучні погної. Як робити проб-ні досьвіди зі штучними погноями. Добір на-сіня на засів. Корови замість коний. На гос-подарских зборах. Кривавий моч у худобі (лісна хороба). Про управу шпарагів. Обхід з молочними коровами. Як відгадувати погоду. На літнім відпочинку. Лікар на селі. З прак-тики. Ріжні ради для хліборобів. Про новий устав громадский для Буковини, др. Василь Дутчак. Оголошеня. О б р а з к и: Т. Шевчен-ко. Магазин Союза швайцарских консумцій-них спілок в Базелі. Дім консумційної спілки в Августеві. Дім консумційної спілки в Фля-менталю. Дім консумційної спілки в Цюриху. Дім консумційної спілки в Фравенфельзі. Бель-гійський крілик-великан. Бельгійський залучк. Французский крілик-баран. Голубий віденський крілик. Срібний крілик. Ангорский крілик. Ро-сійський крілик. Хлібець із скрині. Хлібець із бочки. Подвійний хлібець. Надвірні хлівці. Миски й кошкі. Фрідріх Вільгельм Райфай-зен. Стояк з накривкою, сито і мірило. Апа-рат Гербера. Кружлівка Альфа Ляваль Віоля. Кружлівка Альфа Ляваль Колібри. Кружлівка „Альфа В.“ Кружлівка „Альфа А. І.“ Круж-лівка „Альфа А. П.“ Перекрій кружлівки „Альфа А. П.“. Начиня Шварца. Накривка до начиня Шварца. Холодник рурчастий. Масни-ця „Вікторія“. Масниця Гольшецьска. Вигні-тач ротацийний. „Січ“ в Рогізні. Січова вежа в Рогізні. Пожарний відділ „Січи“ в Рогізні. Рядкова сівачка. Млинок, що відразу лушчить і чистить кукурудзу. Борона на сіножати. Ци-ліндер (триера). Молотільня. Вага на худобу. Млинок до розтираня овочів. Машина до ви-тисканя соку овочевого.

— **Українська Муза**, поетична антологія, яка виходить в Києві, містить в 9. випуску твори: Вороного, Галіпа, Чернявского, Лепкого, Руж-ного, Мальованого, Залівняка, Крижана-паші, Козловского, Кибальчича, Мандичевского, Кузь-менка і Карманьского. Ціна одного випуска, яких буде 12, виносить 25 копійок. Твори по-переджає житєпись кожного з письменників із портретом.

Кость Курилло.

Письмо з дороги.

(Дальше).

Великий місяць кладесь срібром по морі, а море тихе, спокійне, таке таємне, як ніколи попередніх ночей.

Се не дасть ся описати, се треба бачити, та самому змалювати у серці.

Нема вітру, ні шуму, лишень якась богослужбена тиша, котрої невільно переривати словами.

У такий час у душу входить туга за чимсь незнаним, що робить ся з тієї меланхолії, що по морі походжає.

У такий час годі спати.

На палубі по другій стороні гурток молодих Американців співає пісні.

Мелодії їх гарні, голоси досить звучні але спосіб випровадження якийсь грубий, та студений, так, як і їх поведене аrogантне і згідне. Бачить ся мені, що далекі вони від тих почувань і слів, якими звучить пісня. Та до них як раз маю на думці се порівняне: є церква, у котрій усе є, лишень Бога нема, є душа природою усім вдарована, а не знає благородних почувань, що людині придають дійсної вартости.

Стихає пісня, несуть ся голосні сміхи та гутірка, а від моря повіває теплим вітром, бо плинем уже Goldstromm-ом. Пів неба від півночи вкрилось чудовим рожево-сріблестим світлом, що лучить ся із собою, то знова відділяєть ся в осібні проміння, мов би херувими порозпростирали свої крила, та попирали їх об море. Се північне сяєво — Nordlicht, а у ньому так багато поезії, краси і мольб не-туземських, що хочеть ся вклякнути, та поклін бити, як перед золотистим іконостасом у великому соборі.

All right! каже якийсь Американець показуючи пальцем на море, як у ньому світіять фисфоризуючі вства, що світіять, як зірки на небі. Дивлюсь із палуба на ті блискаючі світла тай думаю собі, що безконечна ся Міць, що так усе премудро в природі устроїла.

Бремергафен-Новий Йорк 5/IX. 1908.

На палубі Main'a.

У голові мутить ся, як поглянемо із передньої насади корабля на море. Пароплав глибоко вдираючи ся у воду зелено-синю крає її, та псує се лискуче ізмарагдове туркусове зеркало. Тисячі дрібоньких хрустальних капель підскакує у гору по обидвох боках, та паде потім на білесенькі, розбурхані крилами корабля филі. А білесенькі филі качають ся по морі і гинуть у ньому.

Заливна струя пливе та несе зі собою щось таке миле, сердечне, як сей перший подих нашої весни, як ті перші волі шльних рож у червці. Та таки напругу з тією струєю плывуть жовтаві якісь рослини десь відірвані від берегів. А люди на палубі тіпають ся та із уст до уст подають собі:

Goldstromm!... Goldstromm!...

Сонця нині дуже багато, а таке прясне, золотисте купаєть ся у цілому морю. Небо синє, як блавати. Може з двісті кроків від пароплаву скачуть крилаті риби та грають ся громадою до сонця. А там далеко на морі летить у гору фонтана, се старий кит бачить ся споглядає, як пароплав пливе, або як сонце світіть. Сьмо вісім годин дороги від пристани Halifax у New-Schottland-і. Радість велика. За сорок шість годин побачимо New-York.

Та із тієї радості пані аранжують балъ на палубі у сей вечір.

Грає музика. Танцюють пари. Електричні світла, хоругви, фляги. Забава йде гарно. Забуваєть ся, що се усе на морі. А у своїй каюті працое капітан, серед дивних мав слідить, чи доброю дорогою йде корабель. На

кілька хвиль приходить приглянутись забаві та відходить до праці. А музика грає... і море грає... та разом колишуть мене до сну.

Бремергафен-Новий Йорк 6/IX. 1908.

На палубі Main'a.

О годині десятиї вранці протестантський пастор відслужив у світлиці своє богослуженє. Музика грала псалм, люди співали! По спільній молитві проповідав пастор.

По полудні паде дощ, простір між небом а морем заляний сльозами.

У вечір вдєкорована їдальня у стрійні фляги та вінки. Штеарти уладжують похід із музикою та ілюмінацією на наше прощанє. Вечера остання на пароплаві. По вечері концерт, із котрого дохід призначений на касу моряк-в. Серед точок програми царить ігра на скрипці голяндської артистки.

Усе тут гарне, красне, миле. Лише одну має темну сторону, нічого даром, рука мусить держати ся мошонки та сам не знаєш, як трісне на сі ціли знані і незнані 50 коронівка змінена на 40 марок.

Бремергафен-Новий Йорк 7/IX. 1908.

На палубі Main'a.

День чудовий, прясний, теплий. Сонце ходить по ізмарагдовому морю, та думаючи весільні думки, розсипує усюда радість і ясність. Перша година з полудня, се мов би чарівна сказка, показують ся Ajland-и ньюорської області, відслоняють ся вінки дерев, віллі, фабрики, дерихмари-доми. На морі червоніють стовпи значучи дорогу. Усі стоїмо на палубі у святочному дожджаню. Орхестра грає американський имн, на щоглах повівають фляги та здоровлять свобідну землю.

О годині другій приїжджає до нас маленький пароплав, із котрого висїдає лікар, щоби перевести оглядини пасажирів.

О год третій заїжджаємо до пристани, а по дорозі витає нас бронзова статуя Liberty, знамя американської свободи, се жінка з промінем довкола голови держить високо у правій руді безсмертний огонь волі.

Кидаючи очима довкола бачить ся, що тут бєть ся великанське жите, мішаєть ся у очах.

Пароплав стає, спускають якір, перед нами червоніє палата товариства Lloyd.

All right!... уже New-York!...

(Дальше буде).

Галицкий сойм.

На вчерашнім засїданю по відчитаню впливів пос. Маршалкович предложив кр. маршалкови лісту членів депутациї, що має удати ся до Відня з чолобитнею для цісаря. В склад депутациї входить муть: Віцемаршалок сойму Ексц. митрополит Шептицкий, архиеп. Більчевский і Теодорович, пп. Баталія, Бойко, Брикчинський, Целєцкий, Дзєдунський, Гломбінський, о. Колпачкевич, др. Король, Козловский, Влад. Країньский, Лєо, др. Левцицкий, Левенштайн, Любомірський, Андрій Любомірський, др. Олесницький, Пастор, Півінський, Поточкий, Сапіга, Стадницький, Стапінський, Здз. Тарновский, Ст. Тарновский, Вітос і Водзїцкий. Пропозицію ту сойм прийняв, після чого пос. Вітос просив, щоби на его місце увійшов п. Птак; кр. маршалок заявив, що на випадок, коли п. Вітос буде перешкоджений, то він на підставі давнішого уповажненя палати запросить посла Птака.

Потім приступлено до дальшої дискусії над середніми школами. Пос. Півінський обговорював загальні квестії середних шкіл.

Перейшов до квестії руских середних шкіл та-ззначив, що і нинішня хвиля вимагає великої обережності в твореню нових гімназій, так польских, як і руских, з огляду на намір уведєня нових типів. Впрочім полишає ту справу раді шкільній. Що до своєї особи, є прихильником утравкізму і ще нині не

було би за пізно творити утравкістичні заведеня.

З черги промовляв п. Цєньский а потім пос. Стадницький вїс, щоби переслати кр. радї шкільній резолюцію пос. Олесницького, яка звучить:

„Поручає ся краєвому видїлові, щоби в порозуміню з кр. радою шкільною взяв під розвагу потребу основаня у східній часті Галичини нових гімназій з руским викладним язиком, узгляднюючи поставлені в тій сесії сойму внесеня о заснованє таких гімназій в Стрию, Бережанах, Самборі, Рогатині і Яворові та, щоби предложив соймови звіт на найближшій соймовій сесії“.

Друга резолюція пос. Стадницького визнає краєву раду шкільну, щоби взяла під розвагу справу заснованя нових шкіл середних а передовсім шкіл заводових та здала з того звіт.

Потім віцепрезидент кр. ради шк. відповідав на заміти передбєсїдників в шкільних справах. По замкненю дискусії виступили яко генеральні бєсїдники п. Олесницький „проти“ і п. Козловский „за“. Пос. Олесницький полемізував з русин-їдиними виводами п. Цєньского і попер свою резолюцію. По промові п. Козловского сойм прийняв обі резолюції п. Стадницького.

Забрав голос намїсник др. Бобжинський і заявив: На основі найвисшого порученя відрочую сесію соймову Галичини і Володимирі з вел. кн. краківским.

По відчитаню протоколу з сего засїданя маршалок зазначив, що надїї висказані ним при отвореню сойму що до спільної і видатної праці сповнили ся. В рускій мові зазначив маршалок, що его бажанє поліпшеня відносин між обома народами також сповнило ся. Свою бєсїду закінчив маршалок покляком: Наймилостивїйший Цїсар і Король наш най живє, най живє, многая літа! — який послї стоячи трічі повторили.

Вкінці пос. Менціньский іменем палати зложив подяку і признанє кр. маршалкови і намїсникови. Конєць засїданя о 2:15 год. по полудні.

Телеграми

з дня 6. листопада.

Токіо. З Тибету доносять про побїду англійско-індійского війска над Тибетанцями.

Царгород. Туреччина вислала до новобазарского санджаку сильні відділи війска, аби охоронити санджак перед нападами сербских ватаг.

Відень. Согг. Centrum (давн. Conserv. Согг.) доносить, що бар. Бек стрітив при реконструкції кабінету тяжкі перепони, та що треба числити ся з димісією цілого кабінету.

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в часі				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломїя	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10+
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	в часі				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломїя	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35+
Янова	6:58	9:15	1:35+	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35+
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:10

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в недїлі означені і.

